

CISTELLERIA: ARTESANIA AMB FIBRES VEGETALS

Títol	Àrea / Matèria / Àmbit	Curs (Nivell educatiu)
Cistelleria: Artesania amb Fibres Vegetals	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural Educació en Valors	Tercer, quart, cinquè i sisè d'Educació Primària

• DESCRIPCIÓ (Context + Repte)

Al llarg de la història de la humanitat, les fibres vegetals han estat **elements fonamentals** en la fabricació d'eines i objectes d'ús quotidià. En les darreres dècades, però, aquestes han estat progressivament substituïdes per materials sintètics, com els plàstics, amb conseqüències negatives en diversos àmbits. Aquest canvi ha suposat un gran impacte ambiental a causa de l'extracció i transformació de la matèria primera necessària per a la producció de plàstics. A més, l'ús generalitzat de **plàstics d'un sol ús** ha generat un greu problema ambiental degut als residus que generen.

El repte d'aquesta activitat és doble: d'una banda, conèixer les diverses fibres vegetals que tenim al nostre entorn, comprenent les seves característiques i els seus usos tradicionals. D'altra banda, consisteix a **elaborar un producte** utilitzant una d'aquestes fibres vegetals, promocionant així la seva utilització i contribuint a reduir la dependència dels materials sintètics.

• COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competències específiques	Àrea o matèria
CE5. Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i millora.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural

CE6. Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana a l'entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, per tal de promoure la capacitat d'afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
CE3. Interpretar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura, així com la importància de l'acció local i les seves conseqüències en l'entorn proper, per desenvolupar un paper actiu i conseqüent amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.	Educació en Valors Cívics i Ètics

• TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència ciutadana: CC4. Identificar les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i iniciar-se en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.

Competència personal, social i aprendre a aprendre: CPSAA 4. Reconèixer el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora de l'aprenentatge i adoptar posicions crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.

• OBJECTIUS D'APRENTATGE

1. Prendre consciència de l'impacte dels residus generats per l'activitat humana quotidiana des del punt de vista ecosocial per tal de involucrar-se en l'impuls d'alternatives de consum responsable que poden mitigar l'emergència climàtica i garantir la sostenibilitat de la vida.
2. Descobrir i valorar les propietats, característiques i tècniques de cultiu, obtenció i processament d'algunes fibres vegetals més comunes per tal de construir un objecte amb un impacte mínim al Planeta.
3. Aplicar tècniques de manipulació i teixit artesanes i tradicionals de les fibres vegetals per tal de construir un objecte amb un impacte mínim al planeta.

• **SABERS**

Primer i segon curs	Tercer i quart curs	Cinquè i sisè curs
	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural: • Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades. • Identificació de les característiques pròpies de les plantes i els animals que permeten la classificació i diferenciació en subgrups relacionats amb la capacitat adaptativa al medi: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie, i varietats autòctones. • Comprensió del pas de la supervivència, economia de subsistència, a la sobreproducció, economia de consum global, analitzant les activitats productives, el valor, el control dels diners i mitjans de pagament per tendir a la igualtat social i garantir l'accés universal als recursos com a resposta a les problemàtiques subjacents als objectius de desenvolupament sostenible. • Coneixement del patrimoni natural i cultural per valorar-lo i preservar-lo. • Introducció a les causes i conseqüències del canvi climàtic, el seu impacte en els paisatges de la Terra identificant alhora mesures de mitigació relacionades amb l'activitat de les persones.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural: • Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades. • Valoració del patrimoni natural i cultural com un bé i un recurs per fer-ne ús des de la cura i la seva conservació. • Identificació i anàlisi de les causes i conseqüències del canvi climàtic, a escala local i global proposant mesures de mitigació i adaptació. • Coneixement dels recursos limitats que ofereix el planeta, l'explotació que se'n fa i l'esgotament d'aquests. • Valoració d'actuacions que contribueixen a la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible en l'orientació que donem al nostre estil de vida

	• Coneixement de com l'activitat humana actua en la transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per aportar mesures de conservació i protecció presents i futures. • Desenvolupament d'actituds de consum responsable dels recursos naturals i de les fonts d'energia, en diverses facetes de la vida.	
--	---	--

• DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Estratègies metodològiques

Visualització d'un vídeo de 'situació inicial impacte' per poder contextualitzar l'activitat i establir un punt de partida al voltant d'una realitat global que ens afecta a tota la població. Aprenentatge personalitzat partint de les preguntes i coneixements previs de l'alumnat. Modelatge actiu per part del/la docent i entre iguals.

Agrupaments

L'activitat està dissenyada per a un grup de 15 alumnes. Les activitats es faran amb el suport del/la docent referent del grup. En la sortida per anar a recollir canyes, cada infant tindrà l'oportunitat de treballar amb les eines de forma individual. Durant l'elaboració del producte amb fibres vegetals, cada alumne fa la seva pròpia creació i comparteix material amb un grup reduït.

Materials i recursos

Disposem de mostres de diferents objectes fets amb diferents fibres vegetals i les seves versions més modernes de plàstic, així com un mostrari de fibres vegetals que ens permet comparar textures, olors i colors. Fitxes de classificació, característiques, usos i distribució de diferents fibres vegetals d'ús comú. Presentació audiovisual. Material per a l'elaboració d'un objecte fet amb fibres vegetals (galledes per humidificar les fibres, tovalloles, medul·la de ratan, alicates, tisores, pelacanyes...).

• **ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ**

Fases de l'activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	Introducció: conceptes de fibra vegetal, de l'artesania al plàstic i la producció local - industrial. Descoberta de l'impacte global sobre els ecosistemes i el planeta. Situació d'impacte inicial que ens permet reflexionar sobre un problema mediambiental global.
Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i>	Reconeixement de les fibres vegetals: explorem la diversitat d'aquestes fibres a nivell mundial, ubicant-les geogràficament i destacant les seves característiques biològiques. Abordarem detalls sobre el cultiu d'aquestes plantes, incloent els climes i sòls òptims, els mètodes de conreu més eficaços i sostenibles. A més, explorarem els processos d'extracció de les fibres de les plantes.
	Usos al llarg de la història: des de l'ús en tèxtils fins a aplicacions en construcció, papereria i altres sectors. Analitzarem els avantatges i els reptes associats amb l'ús d'aquestes fibres, incloent consideracions sobre la sostenibilitat, l'impacte ambiental i les oportunitats de desenvolupament econòmic.
Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i>	Recollim canyes: sortida al nostre entorn per descobrir i obtenir la canya com a fibra vegetal de proximitat. Aprendre a utilitzar eines professionals adequades, practicarem el procés de tall i obtenció de la canya, mentre aprenem sobre la seva estructura i qualitats com a fibra.
	Construïm una panereta: utilitzant medul·la de ratan, tallarem la fibra de i la submergirem en aigua per fer-la més flexible i manipulable. Cada alumne/a tindrà l'oportunitat de manipular la fibra i construir la seva pròpia panereta personalitzada. Durant l'activitat, proporcionarem orientació sobre les tècniques de trenat i enrotllament per a la construcció de la panereta. Cada alumne/a podrà endur-se la seva panereta acabada, feta a mà, com a record de la seva experiència i com a resultat de les seves habilitats en el treball amb fibres vegetals.
Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i>	Al final de la sessió podem dedicar un espai a reflexionar sobre què hem après i treure conclusions de l'experiència. A més, les activitats d'estructuració també tenen cabuda a la tornada al centre, en el moment de dur a terme el treball posterior a l'estada.

- **VECTORS**

Aprenentatge competencial.

Es proposa una activitat que planteja aprenentatges amb sentit, partint d'una realitat propera i local per entendre'n una de global, que es veu afectada pel comportament individual de molts usuaris, que molt sovint no veuen ni són conscients dels efectes que produeixen els seus hàbits de consum.

Ciutadania democràtica i consciència global.

El context i el repte ens portaran a relacionar els nostres hàbits individuals amb les conseqüències del nostre model de consum a escala global, valorant activitats, oficis i persones que tenen la voluntat de que el món esdevingui un lloc millor per viure i conviure. S'espera que al final de l'activitat l'alumnat pugui prendre consciència per analitzar el seu dia a dia i promoure canvis a través del seu consum.

- **MESURES I SUPORTS**

Universals: A la nostra web tenim una pàgina de 'Recursos DUA' (seqüències de les sessions, racons d'alternança, anticipació de les tasques...) amb un recull de mesures i suports universals que hem dissenyat sobre les activitats de la nostra oferta educativa. És possible que no n'hi hagi de totes les activitats, ja que està **en fase de creació**.

Addicionals o intensius: Les mesures i suports addicionals o intensius a implementar a cada activitat seran acordades entre el CdA Juneda i l'equip docent durant la coordinació prèvia de l'estada o sortida.